

Pri koncipiranju susreta „Mladost Sutjeske“ imamo na umu već dobro poznatu isfinu da se mladost i revolucionarne tradicije naroda nalaze u neprekidnoj saglasnosti. Tu saglasnost treba aktivirati, treba joj omogućiti da dođe do izraza. A ona se nigdje tako neposredno ne ova- pločuje kao u stvaralaštvu mladih.

Upravo ta prosta, svima poznata činjenica nas je navela da uložimo sve svoje organizatorske moći i sredstva kako bismo na Susretu stvaralačkom mladostu objelostili kontinuitet revolucije kod nas. Jer revolucija nije bila, nije okončana, ni- je činjenica koje se možemo tek sjeca- ti. Revolucija nije samo naša prošlost, ne- go i živa sadašnjost koja se potvrđuje u proširivanju stvaralačkog horizonta, na- primjer u eksperimentu mladog pjesnika i slikara, u novoj mimici, novom gestu na pozornici. Ta umjetnička vjernost na- šoj revoluciji za nas dragocjena, i mi želimo da je na Susretu obilježavamo, da joj omogućimo da se svake godine manifestuje.

Mladalački i revolucionarni zanosi nisu znali i ne mogu znati za granice, oni se šire svuda gdje dogma i predrasuda nisu uspjele život živiti da okamene u mrtve činjenice. Geografija i nacija u njima imaju svoje mesto, ali geografija i nacija- ja su služba, a ne obratno: da se njima služi. Zato susreti na Susretu ima još i- drugo bihno obilježje: to je jugoslavenski susret. Iz svih naših republika i pokrajina doći će mladići i devojke da riješu i gestom potvrde pripadnost jedinstvenoj jugoslavenskoj tradiciji.

Ali nemamo ambicija da otkrivamo i potvrđujemo vrijednosti u umjetničkoj sferi, jer naš je cilj na drugoj strani: da u sprezi mladosti i stvaralaštva pokazemo predanost onom nepovoljivom zaveš- tanju koje se zove Sutjeska. Organizovan rad na kristalizaciji književnih i dramski vrijednosti mi shvatamo kao sredstvo, kao put do jednog mnogo šireg horizonta. Jer umjetnost nije zasebna sfera, od- ijevana od opšteg životnog tempa; na- protiv: ona je prije svega najdinamičnije mesto, čisto ofjelovljenje tog tempa. Zbog toga su susreti na Susretu posebno obl- ike susreta na Susretu izliče se još i o- vako: poezija i zbilja koje su se u Goranovom slučaju izdajnice zahlijevaju od nas da to jedinstvo produžimo. Mladi pjesnici treba na Susretu da pokažu kako im stih bija- je istom snagom mladosti koja je od geografskih predjela stvarala ljudske simbole. Mladi pjesnici idu na Susretu da se jednom lakom simbolu poklone, ali istovremeno su dužni da po- kažu i vlastiti primjer bunta i otpora dog- mi i duhovnoj i stvaralačkoj sklerozni.

Susreti na Susretu mi smo koncipirali na kao zabavne manifestacije sa unap- rijed datim ciljevima, nego kao otvore- no i spontano prožimanje iskustva i za- nosa mladosti. To na kome će se nalaziti nekoliko dana neprekidno će ih podje- čati na hitnu odluku zemlje, govoreći o revoluciji koja je postala naša ma- zahvorena tradicija. Naša najviša ambicija je istovremeno skromna i velika: želimo da se simbol Sutjeske osjeti i doživi kao simbol stvaralaštva mladih.

**TODOR DUTINA
CRNA TRAVA**

Jednom će moje srce biti svijetlija
Moći ću da svijetlim gdje god poželim
I ka da mi biti bijelja
A nikad neću vratiti tren
svjetlosti i ja kad smo se sreli

Jednom ću možda biti i luda
Igraću na žici oko to iko lađa poželi
Neću obustaviti ni jednom pravici žude
A nikad neću vratiti tren
smisao i ja kad smo se sreli

Jednom ću biti i drag i mrio
Ljubiti ženu koju poželim
Čak i onda je kad budem hito
A nikad neću vratiti tren
ljubav i ja kad smo se sreli

Jednom ću biti bogat i slavan
Moći ću da kupim lica god poželim
Raskoš mi plesa žalosno dolaze
A nikad neću vratiti tren
raskoš i ja kad smo se sreli

Jednom ću možda biti prosjak
I hti zalagati uprsko pogled bijeli
Zalja će mi kameni mozak
A nikad neću vratiti tren
glad i ja kad smo se sreli

Jednom ću liho umirati
Gledajući me sve u želim
Uzalud ću nestojati
Nikad neću vratiti tren
smrt i ja kad smo se sreli

**DUBRAVKO BIBANOVIC
LUDA**

1.
uzo valju i vodu
sjeđto na bijelu klemu
u pijaku pravio slobodu
smijao se u lice vremena

2.
uzo dvije luke
obukao ih ko dijeca kad se igraje
pustio dok se luke čulke
pletu zvijeri da ih nastreže

3.
uzo crnu i bijelu
dejlo nebo i nos i dan
hilo je pruge po svome ljetilu
pružao ruku — nije se mogao dočeti
bojja ludo bezglavu
sebe nije mogao pronaći

4.
ogledao u sebe pa u svjetlo
ocigleda spjenke igrao
cazeli stjenkom izgubi hlo
pliva koja je pjesmu znala
profetila narugale se i nestala

5.
gledao noge i glavu
pili su krajnji daleko od centra
on je hito siliti pravu
zato polomi noge zato odsječe glavu

6.
nije so leplazla masa
skakuce sekalo bez uda
on bija — sutina prava
su dvije opovorne u luda

**ABDULAH SIDRAN
SMRTNICI**

1.
Neko ipak mora ostati u životu.
Bi nas mnogo u ovaj sustar; u svakome
na čelu, vidno već, kužna je biljka lisla.

Već smjerasmo ubojstva. Izmljismo: uhode nas,
izmljismo: našim grlima primose nožove.

I proklinjismo, upiruci rečvastim prstom u
dvorove, u šume, u nadržu višja, u nebesko arabesku, a
nije se

I ne podoga se ništa. Samos;
negdje, pobjeđeno na istih srca,
umjesto nas neko daleko pjeva.

FILEP GABOR

**MOLIMO
OVU PESMU POSLE UPOTREBE
OPRATI U Hladnoj VODI**
(sa mađarskog preveo autor)

I ove godine na Tjentištu je od 23.

do 28. jula održan tradicionalni skup mladih stvaralaca, pisaca, slikara, vija- jara, dramskih umetnika i kinoamate- ra Jugoslavije, Mladost Sutjeske '70. Skup je okupio oko 200 učesnika iz svih krajeva Jugoslavije.

Svakog dana Susreta izlazio je list učesnika Mladost Sutjeske. POLJA donose šesti broj Biltena, sačinjen od tekstova i likovnih priloga iz pet iz- datih Biltena, s namerom da svoje čita- telje upozna sa raznovrsnim aktivno- stima učesnika Mladost Sutjeske '70.

**ILIJIA MATERIC,
predsjednik Republičkog odbora
SUBNOR-a BiH**

**PORUKA UČESNICIMA SUSRETA
„MLADOST SUTJESKE '70“**

Čini mi posebno zadovoljstvo da mogu, u ime SUBNOR-a BiH na ovom mjestu, na is- torijska pjesnici, pozdraviti vas, mlade stva- ralace, pjesnike i književnike, likovne, filmske i muzičke stvaraoce iz svih krajeva naše zemlje, koji ste se okupili na ovom Susretu mladosti da biste svojim učes- tvenjem uveličali opštenarodno slavlje povodom 27. jula — DANJA USTANKA NARODA BiH. Sama činjenica da ste došli na ovo isto- rijsko mesto, na poprište bitaka koje su vo- dili vaši odevi, govori o tome koliko duboko u svojim srcima nosite ideale naše socialis- tičke Revolucije, koliko je ta revolucija — da- nas kao i u vrijeme NOR-a nerazgovorno od mladine, koja je uvijek bila u prvim red- ovima borbe za novo i progresivno, za bolju i srećniju sutrašnjicu.

Tu nerazgovorno vezi i ulogu mladih u Re- voluciji najbolje je izrazio drug Žita, još na Drugom kongresu mladine u Drvaru — ma- ja 1944. kada je rekao: „Naši narodi mogu biti ponosni što imaju takvu mladinu, jer- narod koji ima takvu mladinu, ne treba da se boji za svoju budućnost.“

Vi pripadate plejadi mladih poslanika u kulturi i umjetnosti, koji svoje stvaralaštvo teme- lje na idejnim, moralnim i političkim vrijednostima i tekovinama naše Revolucije. Onda je i prirodno da ćete svojim istupa- njem i drugim aktivnostima na ovom Susre- tu iskazati, koliko su nerazgovorno idejni i politički motivi između prošlosti i sadaš- nosti, između ratne generacije i mlado- g nastajaja, koji nose istim idealim, nastavljaju njeno delo. Vaše stvaralaštvo, vezano za Sutjesku i druga ratišta, biće najsuspetnija brana raznim pokušajima degradiranja Re- volucije i njenih nosilaca.

Značaj vašeg susreta nije samo u tome što ćete putem umjetničkog izraza iskazati svo- je poglede i svoje ideale već i u tome što će on doprinijeti da se ubuduće još veći broj mladih stvaralaca Jugoslavije nadahnjuje i inspiriše tekovinama NOR-a.

Na taj način mladi umjetnici će i jedni svojim doprinosom dalje jačaju bratstva i društva naših naroda i narodnosti.

U tom smislu vjerujemo u trzanj i plodonos- nan doprinos ove manifestacije, želimo vam mnogo uspjeha.

Tjentište, 23. juli 1970. g.

**BILTEN
6
MLADOST SUTJESKE '70**

**Razgovori:
I
„SLOBODA I NUŽNOST
U UMJETNIČKOM STVARANJU
MLADIH I GRANICE UMJETNIČKOG
EKSPERIMENTA“***

— Kako se može definisati umjetnička sloboda i čime je ona uslovljena?
— Postoje li i kakve su granice stvarala- kae slobode?
— Da li je nužnost u umjetničkom stvaranju određena zahtjevima vremena?

— Značaj tradicije i njeno pozitivno i negativno dejstvo u našoj savremenoj umjetnosti;
— Definisanje eksperimeta u umjet- nosti i njegov značaj u revolucionisanju estetskog stvaranja;
— Smisao distinkcije između revolu- cijne i evolucije u umjetničkom stvaralaš- tvu;

— Revolucija kao stvaralački princip u umjetničkom stvaranju;
— Ova tema je dovoljno određena i pro- strana da se unutar nje mogu iskazati, pod- jednako, književni, sinestasi, likovni i drugi stvarstori; razgovori će se voditi po sekcija- ma.
Književnom razgovoru će predsjedavati No- vica Petković.

II
**USLOVI ZA OBRAZOVANJE
KULTURNI AKTIVNOSTI MLADIH**
Razgovoru će predsjedavati Božo Kljičić.

III
**KONCEPCIJA SUSRETA „MLADOST
SUTJESKE 71“**
Razgovoru će predsjedavati Pero Zu- bac.

IZLOŽBA LIKOVNIH RADOVA
U početku glavne izdave omladin- skog centra juče je otvorena izložba sli- ka Mladih stvaralaca, učesnika susreta „Mladost Sutjeske 70“. Izloženo je ukup- no 50 radova u skoro svim tehnikama.

DRAGOMIR BRAJKOVIC

ZAPIS O BARAMA

Zapis o Barama trebalo je početi sasvim drukčije. Drukčije od svakog druk- čijeg načina saopštavanja ljudske misli neuhvaljivije i lelujave. Jer onaj koji ovo zapisuje, iako sklon nenadnim tugama i nespokojslvima, onaj koji se kreće skru- šeno i sefan oselio je tu, na Barama već- no žudeni mir i spokoj; i zaleteo tu osta- li do vjeki vjekovata. Jednostavno, zaželeo je ostati tu među brdima, porod jeze- lica kao neki domno zaboravljeni znak života koji samo zna da čuli i diše i opominje na život koji je tu bio i odselio se u druge oblike.

Tu, na barama njemu je bilo, bar za trenulak, sve jasno, izvesno. I te trave i ljudi i kamen; sve je to imalo jedan ču- dan život pun prisnosti i nerazumljiv is- tovremensosti.

Iako izgubljen u gomili sveta, koja je, bar oficijelno, tu iz istih razloga kao i on, činilo mu se da je ostavljen i zabo- ravljen i živi kao neko čudno oko koje, iako zaboravljeno, čudno živi kao i to jezero, kraj kojeg mu se vratilo davni sja- j, ali i jednostavnost života, zaboravljena jedinstvenost i prirodnost življenja; na- prošlo; disanje.

I samo u onom trenutku kada su, na njemu, prilično nerazumljivom jeziku- venačkom, zavrčući stihovi Goranova Jame u njemu se javila misao, prva jes- na misao , da je on u stvari i uho, oko i uho sam, i ništa više, u koje dolazi reč, ne više onih koji to govore, već negde iz srca planine, sa dna jezera, iz trave.

I, konačno, kad je i on počeo da go- vori, uvideo je da ne govori to on, već planina, pulsa i hladna, sa čijim vrhovi- ma, ili na dnu jezera, kao u mliskim pri- čama, tinja žar života, večno nedokuči- vi smisao koji ga je, kao unutarnji impe- rativ, doterao ovamo da tu diše i počne nov smisljeni život.

Tu, bez nekih vidnih spomenika, po- modnih i vječitih dela ljudske ruke, hrabrosti i ovdavnosti, njemu su se ob- znajne gradmahe planine kao jedini dostojan spomenik hrabrosti i ovdavnosti ljudi koji su tu pali.

Bar za trenulak čudno pronađeni smi- sao je zamro onog momenta kad se onaj koji ovo zapisuje, morao da se v- rati u urbani ambijent, u tuge i nespo- kojnu i shvati, da je sve što zapisao, trebalo je da bude drukčije, drukčije od nemogućeg.

Jer sve što smo davali fim gorama po- novno nam se vraća, i naše srce kuca u njihovim rudnim i vrhovima; i naše očje- ljuje iz jezera (pa ta jezera i nisu ništa drugo do zaboravljene oči), pa i reči koje lelaju za jasnim smislom, i one nam se, eto, vraćaju.

U onome koji ovo zapisa samo je os- talo mutna magana; onaj koji se u ruku ne planine, u hladne kolibe, u ševar; i nanovo zaraoli bracije, uspostavlji spo- nej; jednostavno bili u srca planine. Po- sebe svega više samo misao i čudni nagon vraćanja Barama, otkanja vo vjeki vje- kov, kao i večno života koji svaki na pijanim gradskim noćima, poručavajući u o- prljave tude sobe, u hladne postešje mo- gudi jedino da čeznemo.

ZAJEDNIČKO VEĆE

25. juli.
Pred oko 400 brigadiru Omladinske radne akcije „Sutjeska 70“ i učesnika Susreta sinoć su svoje zabilježili govorili 15. učesnika — pjes- nika „Mladost Sutjeske“ i „Mladost Sutjeske“.

Oko zapaljene logorske vatre mladići i devojke togim aplaudom nagradili su pjes- niku. Stihove su čitali: Ratko Delić, Živo- drag Živković, Dubravko Bibanović, Živo- drag Dutina i ostali.

Posrebnja publiku privukao je recita- tor Danilo Lazić koji je na pozornici uzru- čenao nekog pita.

Veće je završeno sa pjesmom i plesom. Zajedničko veće brigadiru i pjesnika za- vršeno je pjesmom uz muziku studija Radio Sutjeske. —OO—

DOBRO JE ZA ZNATE

Pjesnici, filmski i likovni stvaraoce odzane na izlet na Šećpan Polje gdje će biti izveden program.

Ukoliko budu doživljavale vremenske pri- like oni će se spлавovima spustiti niz Dri- ku od Šećpan Polja do Broda kod Foče.

DOBRO JE ZA ZNATE

U trećoj smjeni Omladinske radne akcije „Sutjeska 70“ učestvujuju brigade iz Rijeke, Štipa, Ivanograda, Savačkog Viteznog (Žirje- dire), Sanskog Mosta, Travrnika, Gradačca, Modrice, Tešnja, Završevaca, Čapljina, Saraj- jeva, Uroševca i brigada Saveza izviđača BiH.

DOBRO JE ZA ZNATE

Sinoć su se veoma uspešno odvijali raz- govori u umjetničkom eksperimentu. Uče- stvovali su: Novica Petković, Pero Zubac, Laiko Paljetak, Srbo Imjatović, Adam Pulačić, Lazar Amidić, Janec Kočančić, Miran Mandić, Stjepan Tončić, Branko Vlačić, Bran- ko Čučak, Stjepan Trkulja, Todorović i Dr. Razgovori su još u toku.

MARKO VESOVIC

ZAPIS SA TJENTISTA

Na Tjentištu sam do sada bio u nekoliko mahna. Možda je to moje uboženje, ali mi se čini da me svaki put oduže kvanta u dleku isto raspoloženje koje je rječim- dosta teško opredjeljivo. Jer, vjerujem da ima nešto nepromjenljivo, nešto za svagda dato, neka suverenost i bezvremno- st u senu što me okružuje ovdje; u zraku koji dišem, u haku vode, u vijenu- rihova koji zatrojaju, gotovo gataju ri- zizont nad Tjentištem. Kad to i meni samom ne bi izgledalo kao predžarna poetska im- punction, restao bih da Tjentište, sve ne- mom svojom topografijom, simbolizuje naš pruboj iz potčinjenog koronakala u kojem smo do juče zatvoreno zatvorili. Prati me gotovo bukvalan osjećaj da treba samo ispružiti ru- ku i — dodirnuti živ žicecu istovij. Primi- njajem i sada ono što sam i ranije opa- žao — da na mjestima kao što je ovo odba- cujem pokojnički svoje literarničko gleda- nje na prirodu i pejzaž kao na materijal za pisanje pjesama, i da postajem jednostavniji, običaji snokodmeniji čovek, u jedinom iscjelitelkom zaboravljenju sebe, gledam sve oko sebe djetinjim okom, a skriveni, vje- čiti emocije se u meni kooperir i reaktivne one natne stihove:

Što to hoći Sutjeska...
Hladno je, stresam se. Sunce uprano izlazi.
Bože, ima stotinu godina od kako nismo
video izlazak sunca. Možda, otkad sam otis-
lako iz zavičajja. Ovo hladno, rono žuto, i
začuden izlazak sunca, sve me to sjeka na
djetinjstvo. I inače, ovdje, na Sutjesci, u-
stjek se u mojoj glavi, ne znam zašto, ro-
do- sećanja na djetinjstvo. Jer ja sam onda vi-
dio iz daleke Sutjeske, Kozaru, Neretvu. On-
da su to imena značila za mene stoput više
nego što znače danas mom otrrdlom, sam-
racionalizovanom mozgu. Tog dana, onako
nepsuptu i usnenjem (gotovo nikog odje ne
znam), video sam sve što se vrti i zbina oko
mene, kao kakva nepovznani, uodličniti,
ludi košmar sanjanih slika.

SRBA IGJATOVIC POSTJOJ DAN

Imena nosi daleki Ispal.
Izve zvonce u jednom tepalu.
Njeza prati po preobilom.
Uvne sveske u ulovu koru.

Suma ima čudno ime.
Zemlja u njoj je mekana i vlažna.
Poginuo je medicar pribijeno.
Otvara zaranek ko oku beba.

Igraју plamci među lištem.
Postoji dan i ima ime.
Vetar što pomera lamma krošnje
Nalk je sna koji se žabvo.

Dan što dozvava, ovde miruje.
Sporo se rade i spore cveta.
On nečeg zgasnuv već usnuh.
Na zaglavaju vlažnih makovna.

Sveslosti i ovak se susreću.
Lirna je naprasn vaza.
Svarena je varka koju miluje
Onaj ko putuje izvan staza.

ADAM PUSLOJIC POLJUBAC I ONE STVARI

Dokle čemo se volati ovako zakopčani do očiju.
Zar su naredili policijski čas.
Od samoga jutraj! Ako je tako,
Ako na ulice puštaju samo veter,
Nas dvoje.

Bojje izadimo u polju,
Da na livadu legnemo kao u krevetu.
Livadnici.
Jedini krevet koji ne škripi nikad.
Koj što svoje ljubavnice neće
Ni odati ni izdati.
Kao što lo moju neke sebe.
Dokle čemo se volati milujući, se samo parolama
Se nekakvih zborova, se nekakvih sastanaka:
Jae li dovoljan broj revolucionara
Naručen za danas nepodne od 17 do 19?
Pe bar da oni dudu,
Pe bar da oni dudu...
Svima je već jasno sve
I svaki zanos prestaje postaje
Moja i tvoja rekacije.
Nekta lozu opozicionarne dalekih zvezda
I mediriranje o vastonjskoj istoriji.

Ako je tako, ako je doista tako,
Zašto oklevate i šta još čekate?
Prebacite nam rubac preko očiju
I - otlozodite nam!

SLAVICA PALAVRA OSJEKAM NOČAS DA JE SPAS U PAKLU

osjećam noćas da je spas u paklu
da jedina bojja njije boja mora
vitalni su amen
Da biku su žuborili
odstjecali glavu
a on je rikao
dvo se i oko
i ženi su jednoj
prijavljaju dudu
pustili letorice
da obilježu glavu
a ona se smijala
plakala i
i smijala
smijala
osjećam noćas
da kamenu privlažu
jesaj
da je snaga moja
u jednoj nemozi
osjećam noćas
da je spas u paklu

ŽIVORAZ ŽIVKOVIC POVRTAK ISKONU

Ti što ti bio pre svih, divni stvore,
Čije se poreklo ne može doći
Da li se snalazile sumnje, more
Od smrti da li si mogao uteci
Ti što si bio pre svih, divni stvore

Koja li je prv miš' bila. Znati
Samo lo, i ništa ne požalili bliže
Kakva je snaga sačinj, pa odvrti
Pogled svoj od smrti koja te sežiže
Koja li je prv miš' bila, a znati

Ti što nikada nisi sazno svoje ime
Kad je sve bila praznina što se uvećava
Dok si se naložile magle, zimo,
Unutarnja strana studen, i mećava
Ti što nikad nisi sazno svoje ime

Zar nisi mogao nazreći put, čuli pilice,
Da li si bio sam? K'o na snmi osuđeni
Da li si se opselošte nesvesne,
Kome si se prv poklonio: suncu, ili ženi
Zar nisi mogao nazreći put, čuli pilice

Ti što si bio pre svih, divni stvore,
Čije se poreklo ne može doći
Da li se snalazile sumnje, more
Od smrti da li si mogao uteci
Ti što si bio pre svih, divni stvore.

BOGDAN KONCAR NAD PREVISOM

Na dnu
ni bilo razsvetljeno
mili Tenno ne
moše
nekoliko mračno
dudi mrdar in globoko
e vander
bi rajje ne imal
jaklene lavice
ki mi je je ponudila nuja
in sam joj moral zavje
upozorili
lako
da sam mogel do dna
in stopiti na ovenali mah
bos
na rahnle za čveni
ki se jojozili
NAD PREVISOM
spojak na lihu
niso mi bile ukljenje ruke
misa
čuti
sra kol zgoraj
NAD PREVISOM
spojak na lihu
preklinal in
PREKLEL

ADAM PUSLOJIC SRBA IGJATOVIC

Moja je baš ovogodišnja manifestacija
"Midost Sutjeske 70" pogodan čas da se
nešto više kaže o okolnostima koje su bila
odlučujuće za osvajanje, o njima samom i,
končno, o geneti novosadske grupe "Kod".
Prošle jeseni jedan broj najmlađih vojvođanskih stvaritelja (grup E-7), s jedne strane
isključivo upućen na kompromise najrazličitijih vrsta i već etablirane forme (biloje
čiji: "klišei" delovanja, a s druge strane
svestran vlastitost prezenta i zajednički afiniteti
i okrenutosti prebucju novih evropskih
struktura, odlučio je da, s ciljem ispitivanja
nema nekih od sada nedovoljno korištenih mogućnosti,
osnuje grupu (nazvanu "Kod" po redovnom i postaru, F. de Sossira i njegovoj
lingvističkoj učeni).

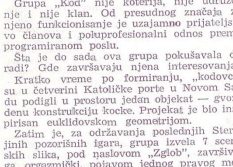
Grupa "Kod" nije koterija, nije udruženje
samo, ali od presudnog značaja za
njenu funkcionalne je uzajamno prijateljsko-
članova i profesionalnoini odnos prema
preuzetom poslu.

Šta je do sada ova grupa pokušavala da
radi? Gde završavaju njena interesovanja?
Kratko vreme po formiranju "Kodovci"
su u četvrti Katoličke porta u Novom Sadi
podigli u prostoru jedan objekat - svodena
konstrukcija izvedena, zalim dijelom je bio inspi-
risanom euclidovom geometrijom.

Zanim je za održavanje posljednjih Stier-
linih pozorišnih igara, grupa "Kod" imala 7 scenari-
ja, organizirala, pojavom jednog prvog mo-
dovizovnog teatarskog, koji je u potpunosti
nominirano svodjenom publikom ispisao neko-
liko ovčih debala.

Zajednički pomodi časopisa POLJA, TRI-
BINE, MLADIH u Novom Sadi i Pokrajinske
zajednice obrazovanja, omogućeno je članovi-
ma grupe da posređu "Bijelima likovnih
umjetnosti" u Vojvodini. Tamo su oni imali pri-
like da se upoznaju sa, u najvećem delu, ne-
potvrđenom elitom evropskog eksperimentu-
ističnog čitavi.

I, konačno, na Tjentištu takode ima nameru-
da izvede nekoliko projekata, kao nekada-
šav nezakonitonalni prilog ovom svesku.

POSJETI GROBU SAVE KOVACEVIĆA

Čuje su učesnici Susreta posjetili grobnicu
Save Kovacevića, gdje su pjevali Radomir
Andrić, Stjepan Čarić, Dragomir Branković i
drugi rekonstruirali stvore. Glasnik Ranko
Guvencin je recitovao stihove tematski vezane
za NOB, dok su učesnici otpjevali pjesmu
"Što to liči Sutjeska".

GRUPA KOD

Grupa KOD otvara danas izložbu svojih
objekata i reči. Izložba će biti otvorena u
14.00 časove na livadi pored Sutjeske, od-
mah preko mosta.
Bice izloženi sledeći objekti i reči:
No1 — iz hasosa
No2 — apoteozu džekoznu poloknu II
No3 — apoteozu džekoznu poloknu I
No4 — politkolorna interakcija
No5 — akcije za trenutnu vizuelne objekte
No6 — apoteozu
No7 — konkretna pesma
No8 — objekti grupe kod
No9 — 4 pesme
No10 — reč
No11 — analiza znaka i mogućnosti
u postatkom medijumu
No12 — ploha pesme
No13 — reč na odvođenom slučajnosti
(varijacija Nos)

Tjentište, 25. VII 1970.

VICEZOSLAV HRONEC IZMEU DVE VRTJE II

Epilog
S okom srebra na jeziku,
sklapan ko dite u molitvi,
odolevam pagnanim kosima klepsidre,
Nekoliki letivci križu igrnu vena
divim se svojoj ruci
kroa dubi plitke
barice u postku.

Pred šatomom nač gori mesečinom,
ispran u izvornie istonišnih kneževina,
mveni mi mile po nagom ležu,
popolne siigaci snogj s rana,
ralnici se igraju ćutanju,
traba se otoloditili cenož zeplogja stabla melino
i pepeo spaljenih bacuju u more,
osećam hladnoću
između dve vrtje.

Danas, s večeri, kad veter pokretna brodolovja
traba se otoloditili cenož zeplogja stabla melino
traba probedti još jednu nač s ralnicima,
koi spremaju usjana žaleza za moje
replasmalne ruke.

Danas, s večeri, klešim traba izvrci strele iz
mrivih lela. Žile sačekati
dolazak
sokolaka.

So slovačkog preveno autor

DJELO OMLADINE

U našem komitetu u omladinskom naselju
malazi se 1000 brigadira II emjene om-
ladike radine akcije "Sutjeska 70". Za dvije
godine 6000 mladića i devojaka iz svih kra-
jeva Jugoslavije izgradilo:
— Jezero površine 10.900 m²
— Hotel kapaciteta 123 ležaja u dvokv-
zetnim sobama,
— Omladinski dom sa salom za susanke,
TV i šah salom,
— Izgradilo za sve vrste sportova.

JABLAN MILORAD MOLITVA

Kaži,
Ako ne možeš biti ljubav
Čvrsto kao zvezda
I alka
Za koju se brodi vođu
Što se morina lupaju,

Kaži,
Ako ne možeš biti spona
Kojom se živiči staju
U život,

Raci,
Možeš li biti zvezda
I pomalo noći
Trepali
Nad mojom glavom
Dok prolazim kroz godine.

VIKTOR B. ŠEĆEROVIĆ DRUGI

Raca je došao iz susjedstva
prodavao je krmacu na pijaci
smejao se dugo smeja se gorko
pozvao nas je u gostie
i prošao je kroz dedin voćnjak
siao na put
a kad je poručio piće u krdmi
dugo je gledao kroz
svireči su svirali bluz
a Raca je glasno pio
i žalio što Avram nije tu
a kad je umro jesenju u vinogradu
prišao nam je u Nemačkoj
indanik

da lano iskašljava solunsku astmu
kade su ga decu našla
grodzovi su mu bili u kosi
a u grozdovima bela kosa Avramova
froggidijska meza našla
ispod kandila su mu stivali zabe
i loze
a crkva nije hlela da primi Avram
Avram je mokrlo stalno na vrtu

Raca zaplaga
poruči piće od stare travu
i dugo je za inat dugao mokrio na vrtu

Raca je došao iz susjedstva
prodavao je krmacu na pijaci
smejao se dugo smeja se gorko
pozvao nas je u gostie
i prošao je kroz dedin voćnjak
siao na put
a kad je poručio piće u krdmi
dugo je gledao kroz
svireči su svirali bluz
a Raca je glasno pio
i žalio što Avram nije tu
a kad je umro jesenju u vinogradu
prišao nam je u Nemačkoj
indanik

da lano iskašljava solunsku astmu
kade su ga decu našla
grodzovi su mu bili u kosi
a u grozdovima bela kosa Avramova
froggidijska meza našla
ispod kandila su mu stivali zabe
i loze
a crkva nije hlela da primi Avram
Avram je mokrlo stalno na vrtu

MOMIR M. VOJVODIĆ TOMITSKI VISOVI

Sidismo na rijeku da vid umiljeno,
Ostavimo vlni silnice i zapkre
Obraza i duše. Hljamo da ubijemo
Zmiju — šlo nam otrov za oči iscipe.
Ti što si bio pre svih, divni stvore,
Čije se poreklo ne može doći
Da li se snalazile sumnje, more
Od smrti da li si mogao uteci
Ti što si bio pre svih, divni stvore

STEVAN TONTIC DZO I KNJIGE I JELO

Kad se poslavi u jezelo položaj među knjige
i svoja omiljeno jelo. Posto potoci na čitnje ovede
komand vrenu — primeti iznadsna da je nez-
voljno dugo zepostavlja svoje jelo. Hifro i bez
razmišljanja, uz nekakle zabrane duši (da je
ni bilo otuljuje) uz odredenu količinu hrane. Uzi-
vao je

Maše zalim Džo otvorenju knjigu. Zalim
dive stranica, bilo za čitati!
Nakon poduzaj vremena spotlače se o glogof
HRANITI SE, i opet vrati svoem omiljenom jelu.
"Toliko je uživao da bi neupućeni posmatrač
mogao s pravom reći: "Džo, o kakvom se jelu
čitaču radi!"

Bilo je sve to u redu da Džo ne oseti IZ-
VESNU SAMOČU, kako sam reče. Radovalo je
posmatrač prekrasn otkolinu da bi zalim re-
kao: "Ovo nije ništa drugo, doli upravo du-
boka než", Pokupi on svoje stvari i ode.

Vjerujem da Dže sada spava, što ipak nije pol-
puno sigurno s obzirom da ga odlično pozna-
jemo.

ISMET MARKOVIĆ METOHUJA

Govila ruke svoje
u beznačje
lato pod belu kapu
zametele
smehom do nebe žvi
uz kurkuzne
uz polake i plotove
u marame zabredene
metohija

RAMILA RANITOVIC TITO

Glas mu se u drvo uselio
Stabla zelenilo vrata
Glas mu se u kamen naslanj
Pukotine popunjavaj
Glas mu je svoje igranje
Srećni njegovim glasom kuca

FADILA ARNAUTOVIĆ KUD ČES TAKO ŠRETAN

odavno još trebalo je
izmišljeti nešto za čim bi se
mlad i nevjštini samo okretno
kud ćeš na prostoru
i/ovl frag u sredini
ima svoju svuđ
kad misliš da si vječan
ili si stvarno vječan
kad misliš da te nema
bale stvarno nema
kad misliš li ostinu žado
da odavno još trebalo je
izmišljeti nešto za čim bi se
mlad i nevjštini samo okretno
ovako kud ćeš tako sretn

Oslaje mi da se predam njihovom času smrti,
kad osjećam kako nepopravno
niz obronke njelma našla zdjavije se spušta.
Za mnom jure kvadrantiri
kao ptice na lavirinu odbrane otvara
i svoju ujedu prepusti.

RADOMIR ANDRIĆ ZAPIS O SEKIRI

Sekira je pola mog života
a druga polona mi i malo

Danu mi je osirom u
temu zarvano
Noću mi ispod žablja
na sunčavo slatko mirise

Zilište mu još
nema savesaka
Kako biti kad mu žile
povrh nabasa ruže

Blistave u snu nabeskoj
neulitvili lavez seže

a darove lavez ruke
uz amanel desnoj ostarvije

I ovako se pada
brala moji nezna
samo zbog tebe svoju glavu
na panj stavio

Sekira je mog ogledalo
segni se i svom liku se obraduj

JABLAN MILORAD MOLITVA

Kaži,
Ako ne možeš biti ljubav
Čvrsto kao zvezda
I alka
Za koju se brodi vođu
Što se morina lupaju,

Kaži,
Ako ne možeš biti spona
Kojom se živiči staju
U život,

Raci,
Možeš li biti zvezda
I pomalo noći
Trepali
Nad mojom glavom
Dok prolazim kroz godine.

VIKTOR B. ŠEĆEROVIĆ DRUGI

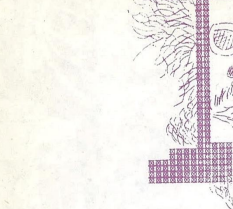
Raca je došao iz susjedstva
prodavao je krmacu na pijaci
smejao se dugo smeja se gorko
pozvao nas je u gostie
i prošao je kroz dedin voćnjak
siao na put
a kad je poručio piće u krdmi
dugo je gledao kroz
svireči su svirali bluz
a Raca je glasno pio
i žalio što Avram nije tu
a kad je umro jesenju u vinogradu
prišao nam je u Nemačkoj
indanik

da lano iskašljava solunsku astmu
kade su ga decu našla
grodzovi su mu bili u kosi
a u grozdovima bela kosa Avramova
froggidijska meza našla
ispod kandila su mu stivali zabe
i loze
a crkva nije hlela da primi Avram
Avram je mokrlo stalno na vrtu

Raca zaplaga
poruči piće od stare travu
i dugo je za inat dugao mokrio na vrtu

MOMIR M. VOJVODIĆ TOMITSKI VISOVI

Sidismo na rijeku da vid umiljeno,
Ostavimo vlni silnice i zapkre
Obraza i duše. Hljamo da ubijemo
Zmiju — šlo nam otrov za oči iscipe.
Ti što si bio pre svih, divni stvore,
Čije se poreklo ne može doći
Da li se snalazile sumnje, more
Od smrti da li si mogao uteci
Ti što si bio pre svih, divni stvore

STEVAN TONTIC DZO I KNJIGE I JELO

Kad se poslavi u jezelo položaj među knjige
i svoja omiljeno jelo. Posto potoci na čitnje ovede
komand vrenu — primeti iznadsna da je nez-
voljno dugo zepostavlja svoje jelo. Hifro i bez
razmišljanja, uz nekakle zabrane duši (da je
ni bilo otuljuje) uz odredenu količinu hrane. Uzi-
vao je

Maše zalim Džo otvorenju knjigu. Zalim
dive stranica, bilo za čitati!
Nakon poduzaj vremena spotlače se o glogof
HRANITI SE, i opet vrati svoem omiljenom jelu.
"Toliko je uživao da bi neupućeni posmatrač
mogao s pravom reći: "Džo, o kakvom se jelu
čitaču radi!"

Bilo je sve to u redu da Džo ne oseti IZ-
VESNU SAMOČU, kako sam reče. Radovalo je
posmatrač prekrasn otkolinu da bi zalim re-
kao: "Ovo nije ništa drugo, doli upravo du-
boka než", Pokupi on svoje stvari i ode.

Vjerujem da Dže sada spava, što ipak nije pol-
puno sigurno s obzirom da ga odlično pozna-
jemo.

ISMET MARKOVIĆ METOHUJA

Govila ruke svoje
u beznačje
lato pod belu kapu
zametele
smehom do nebe žvi
uz kurkuzne
uz polake i plotove
u marame zabredene
metohija

RAMILA RANITOVIC TITO

Glas mu se u drvo uselio
Stabla zelenilo vrata
Glas mu se u kamen naslanj
Pukotine popunjavaj
Glas mu je svoje igranje
Srećni njegovim glasom kuca

FADILA ARNAUTOVIĆ KUD ČES TAKO ŠRETAN

odavno još trebalo je
izmišljeti nešto za čim bi se
mlad i nevjštini samo okretno
kud ćeš na prostoru
i/ovl frag u sredini
ima svoju svuđ
kad misliš da si vječan
ili si stvarno vječan
kad misliš da te nema
bale stvarno nema
kad misliš li ostinu žado
da odavno još trebalo je
izmišljeti nešto za čim bi se
mlad i nevjštini samo okretno
ovako kud ćeš tako sretn

Oslaje mi da se predam njihovom času smrti,
kad osjećam kako nepopravno
niz obronke njelma našla zdjavije se spušta.
Za mnom jure kvadrantiri
kao ptice na lavirinu odbrane otvara
i svoju ujedu prepusti.

"Serija Phila 19104" je skup nekoliko dis-
paratnih nastojanja. Environment, ekološka
umetnost, akcije u prostoru i konkretnopozla
za više pokušaj da se jednom ovakvom sus-
retu prezentuju neke nove mogućnosti izra-
za, a nezbednim elementom improvizacije, ne-
go nešto zaista ivero i trajno. Trenutna
umjetnost Što prolaznja i što više destruk-
liziraju!

Članovi grupe "Kod" su Mirko Radolčić,
Slobodan Tihomir, Miloslav Mandić, KIS Jo-
vack Perenc, Slavko Bogdanović-Dada i Ja-
nez Kocjančić.

"Midost Sutjeska 70"

Tjentište
23-27. juli 1970.

SERIJA PHILA 19104 (SERIES PHILA 19104)

Environment kompozicija
akcije plus akcija
ekosistem
konkretpesma

"Midost Sutjeska 70"

Tjentište
23. juli
Phila 1
Environment kompozicija: Veliki žilet
(Environment composition Big razor)

"Midost Sutjeska 70"

Tjentište
24. juli
prepedne
Phila 9
Plus akcija: Estetički prsluk
(Plus Action: Coloured cords)

"Midost Sutjeska 70"

Tjentište
25. juli
Phila 1
Ekosistem: Crveno obojena voda je
ategorija krvi i spomen na žrtve
slavne bitke na reci Sutjesci.
(Ecosystem: Red colour water is
the allegory of blood and the memory
of the victims of the glorious battle
of the Sutjeska river)

"Midost Sutjeska 70"

Tjentište
26. juli
Phila 9
Plus akcija: Obojeni konopi
(Plus Action: Coloured cords)

Konkretpesma: Ove epipele su pesma
jer nisu samo eipele. Ona mogu
imati sledeći značenje: Prelazak
preko Atlantskog okeana, noć u Ve-
neciji, razgovor o Džeksonu Poloku,
prvi put u Jugoslaviji itd.
(Concrete poem: These shoes are
n't only shoes. The can have mean-
ings as follows: Crossing the Atlan-
tic, night in Venice, conversation on
Jackson Pollock, for the first time
in Yugoslavia etc.)

Autor:

JANEZ KOČJANIĆ

Grupa "KOD"

Novi Sad

TRI ODGOVORA NA TRI VULGARNA PITANJA

Kako se to "postaje" pesnik?

Da budem iskren — ne znam. To
prosto nevidljivo i za samog Boga. Po-
stojanje pesnika bih porodio sa nasu-
tanom bisera u školci posebne vrste,
Uplijamio sebe: Kako taj biser nastaje?
Ne znam! Šem toga, svaka školica je
imala svoju šansu da stvori svoj biser,
ovaj zрно bisera. Pesnikov biser, u
stvari, samo je razlika između običnog
ljudskog govora i pesnikova govora.
Razlika koja počiva na posebnom raz-
poredu reči. To je, valja, sve.

Napisać si tri zbirke pesama. Zašto samo to-
liko?

Napisać sam ih preveći, zar ne uvidja-
te? Koliko je samo moja verna maš-
ina kucala u prazno. Koliko je pesama,
pisanih u nesmanama, zauvek otišao
sa drugim opocima — na smetlište!
Pesnik je neprestano u ulozi Odise-
ja koja svojom zavodljivošću, ali lažno-
m pesmom opsedaju Sirene. Kao ni Odi-
sej, pesnik ne sme da povujeje. Pes-
niku je utoliko teže što su njegove Si-
rene u njemu samom, on sam.

Kako izgleda dan jednog pesnika?

Posle podne hiljadu Fauna. Dokolen.
Gladovanje. Očaj. Maštanje o ponovi-
ma. Ludiranje za bližnjima. Poslepod-
nevna kupovina omčje. Ljubav kao
slamčika svesa. Nesanicne, nesanicne,
nesanicne... Ali to je već noć.

Intereruj vodio sam sa sobom

Adam Pusloić

Većita dilema Isaka Crnogorskog

INDIREKTI

Kada pliva u Sutjeski, Novica Petković se
opeše pojatom nevostni: da ne potone.

Hej,
Pero Đoga po Tjentištu voda.

Janez Kocjančić tvrdi da su mu nepozna-
ti projekti grupe OHO.

— Kemo Šećerkadić je poručio od anas-
m—

— Pero Zubac nije noćas pao s kreveta,
nije se, natme, ni popeo.

— Camil Stijarić dok je radio u ministar-
stvu prosjepte pisao se dugozagaznim akcen-
tom, a sada se piše krašiolitizacijom.

— Ovakvo se podržavaju ideolozi Drago
Bago i Pero Zubac:
D. B. — Drago mi je...
P. Z. — I meni je bago.

— Najbolji Jancevoj projekat je Phila Phi-
lota, a najgradnjaštiji Phila Delta.

— Nije bilo ni srebrni ni zlato,
već je blago što je sreću Bago.

— Pesnik Putnik čije ime ne pominjemo
doputovao je i lutputovao.

— Lazar Amidić je umozio Janceva Ko-
cjančića na saprograju, a original je izgub-
ljen.

— Ivan Kordić već tri dana nije vidim da
je ušao u bife, ali nije nriden ni da je iz-
išao.

— Radislav Trkajla i Todor Stivenović
odivo su istupali protiv MERIYNOSKE i Ju-
goslovenske likovne umetnosti.

— Srba Igjatović je ostavio piće u Beo-
gradu, kod Kolarica.

— Branković prevodi Milosa Crnjanskog ka
crnogorski. Uspelj zagranatovno.

— Abdullah Sidran i Jancev Kocjančić su
noćas razgovarali o poeziji Zvonka Mak-
ovića na remištanju jezika.

Zamisljen sad sudbinom glavnog i odo-
vornog urednika Lazara Amidića, ovaj
broj Biltena uredo:

— Jancev Sidran i Jancev Kocjančić su
noćas razgovarali o poeziji Zvonka Mak-
ovića na remištanju jezika.

Zamisljen sad sudbinom glavnog i odo-
vornog urednika Lazara Amidića, ovaj
broj Biltena uredo:

— Jancev Sidran i Jancev Kocjančić su
noćas razgovarali o poeziji Zvonka Mak-
ovića na remištanju jezika.

Zamisljen sad sudbinom glavnog i odo-